

SA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Lucafaurul

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

PATRIA ÎN AUGUST

ecourile sărbătorii unui eveniment crucial în istoria noastră — IX-lea al partidului, continuă sub raza de boltă a marii sărbători naționale a poporului și fac din anulul pe sfârșit al unei perioade de mare înflorire a inteligenței, al bilanțului cu privire la drumul parcurs, la aspirațiile, sarcinile și activitatea cuprinse în Programul partidului și reflectate în opera directă, practică, de făurire a socialismului cu poporul și pentru popor. Dimensiunile pe care le are în acest moment sunt deosebit de mari și deosebit de importante. Într-o perioadă de mare înflorire a inteligenței, al bilanțului cu privire la drumul parcurs, la aspirațiile, sarcinile și activitatea cuprinse în Programul partidului și reflectate în opera directă, practică, de făurire a socialismului cu poporul și pentru popor.

luna marii sărbători naționale a poporului nostru și intrăm cu sentimentul ca simțim în epoca vastă și cea mai fertilă din istoria noastră istorie. Ca pe frontispiciul și în cinsta marii sărbători stă semnul unor citorii care privesc deopotrivă omnia societatea, gândirea și practica revoluționară, cugetul și inima întregii națiuni.

Viziunea largă, deschisă și inovatoare produsă de evenimentul de acum douăzeci și trei de ani — Congresul al IX-lea al partidului — trece sub raza de boltă a lunii de august ca de fiecare dată, spre trepte și către culmi tot mai noi. Patria, din august, înclină spre ea toate nădețile și implinirile ei noi. Patria în august este numele nostru propriu. Ea este ținta care ne animă spre cauze și îndemnuri mereu mai înalte. Tezele prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, orientările și îndemnul revoluționare, sarcini care se poate de fidele ideii de conștiință aflată într-un vast și reductibil proces al afirmării personalității creatoare. Partidul — sublinia, nu de mult, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să aibă în vedere că este și cauză a unui destin care din august își are impulsul ca și temeiurile ce i se întaresc mereu și consacra un drum către noi și prin noi, fundamentale. Acțiunile istorice petrecute pe 23 August și semnat de întregul popor, certifică vara tuturor năzuințelor și implinirilor noastre. Lumina unui curcubeu de atunci ne-acoperă și ea face arcul de boltă al tuturor izbuzurilor din noi și înegămănt spre culmi și mai luminoase.

Lucafaurul

- In acest număr: ● Vocația ideilor creatoare ● Cronica literară de M. Ungheanu ● Viața cărților ● Poeme de Pavel Perș ● Ion Murgeanu ● Nicolae Măreș ● Valeriu Armeanu ● George Schinteie ● Proză de Ștefan Mitroi ● Cronica edițiilor ● Contemporanii noștri ● Poșta redacției ● Luis Bunuel: „Ultimul meu suspin” ● Sport de Fănuș Neagu

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

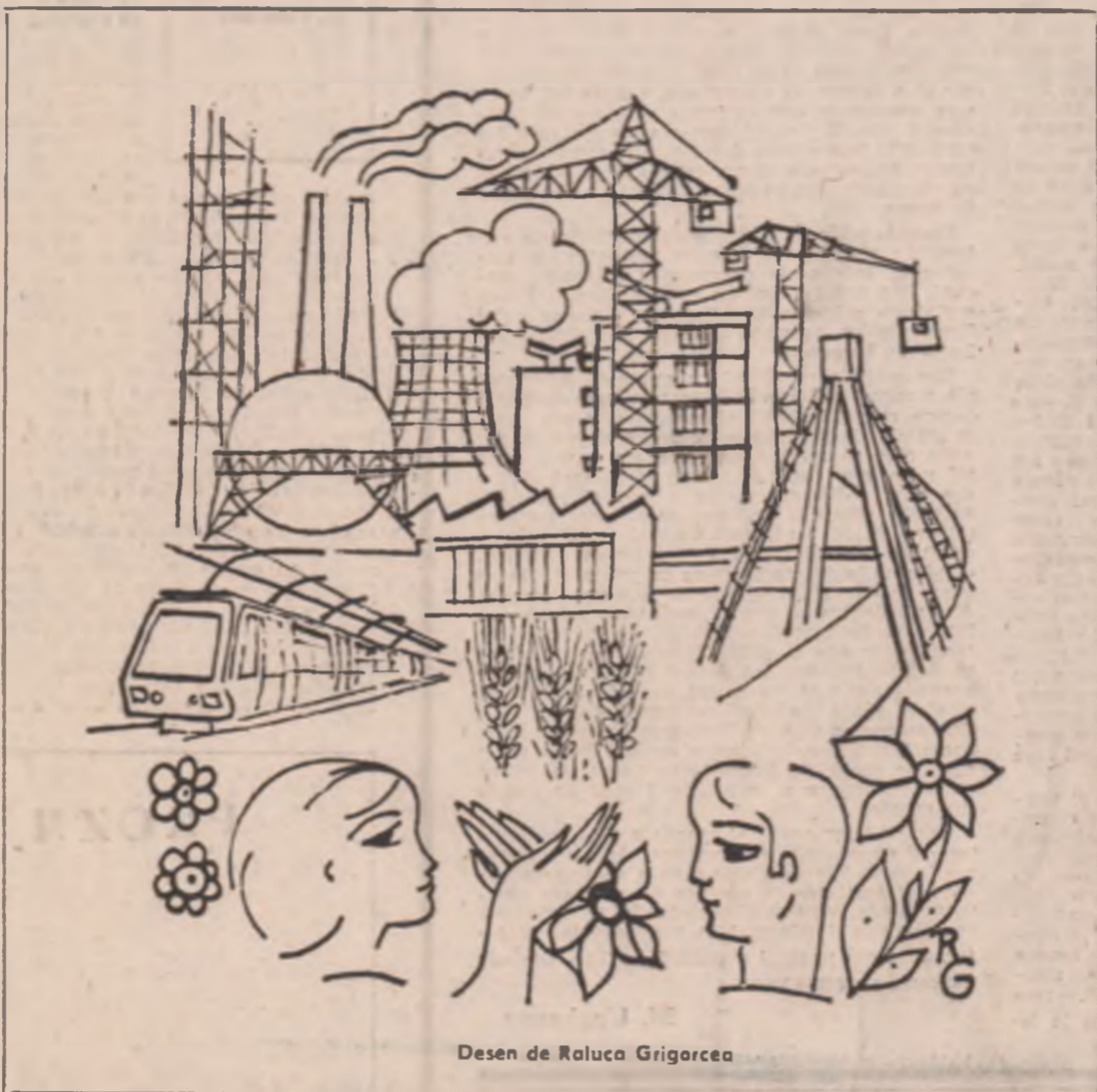
Noile doine

distanță de toți contemporanii săi printr-un univers liric de factură clasică, foarte personală. Cezar Ivănescu își revine în republică, după criteriile unei noi selecții, poeziile într-un nou volum, intitulat, cum o mai făcuse și altădată, „Doina”. Titlul nu se pare foarte potrivit, nu numai datorită desfructurării versurilor, în măsură covârșitoare, în ritmul liric popular, și nici din pricina unui limbaj poetic ce poate fi caracterizat folcloric ca viziune, ci mai ales prin nota dominantă, și atât de profund românească a înălțării în motivele poetice, a interesului aparte arătat dimensiunii umane, dialogul tensionat cu viața în clipa ei extremă, deosebită, în fața morții. Toate acestea par a fi plasate în orizonturile primordiale ale poeziei și sunt dominate formal de un subtil aranjament incantatoriu, prin repetiții și frazări poetice inedite, care dau versurilor impresia de fluentă dar și de mister.

Pe de altă parte, poezia este un înțeles al conceptului, un cunosător profund al noțiunilor din care avea să-și constituie statutul de știință, estetică, relații poetice creatoare de spațiu ficțional, cu cifri personale, în intimitatea cărora pătrunderea este un act de tensiune ontologică dacă nu e ajutat de intuiție. „Pregătindu-se să intre / într-ai șaptelea lui trup / sîngerind din ochi și vîntre, / urînd / țapăn ca un lup / și alergîndu-se doar dintre / noi suspinuri ce se rup, / sufletul meu a mîrșă / cerșă / popa, doi și trei / cerșă patru, dacă n-are / șaptelea mai mult temel, / oasă nouă și necercare / sfîntă dacă zeele-l, / / pină-a-și părăsi mormîntul / cerșă-un alt mormînt de soj / același destin avîndu-l de sobol și musuroi, / dar mai multă prana-ntrînsul / dar mai

Lucian Chișu

Continuare în pag. a 6-a

Desen de Raluca Grigorcea

TINĂR ÎN AGORA

Contemporaneitatea și tradițiile

remarcabil sentimentul timpului la Iași. În afișul prin prestigioasă conlucrare dintre activitatea spirituală și amplele eforturi ale științei. Prezent și trecut, în egală măsură, se deschid mai întâi ordinii a omului progresist, spre rîsul și fascinantă zansă a totalității creatoare. Merg la Iași pe un drum aparținînd obligatoriu, instinctiv, etapelor timpului. Sint acolo începuturi și continuități de reală valoare care au înfrînt zădărnici, care au impulsionat gândirea și cunoașterea națională. Este la Iași sufletul nostru, lucid și romantic, întîlnit și pe pinzele lui Octav Bănciță și ale contemporanului nostru Dan Hașmanu. Este la Iași o viață spirituală deloc provincială, de o specifică fermecătoare. La orizont, acordul intim / ca durată și relevanță / îndemnată / paradoxal / salutar și tacut, al Serii pe deal, și înainte de toate acel cadru moldav, grav și hăzliu, în substratul cărui înfășurării omenești generale realizează o subtilă metamorfoză, bunul simț învingător, care a făcut posibilă apariția Amintirilor din copilărie sau Povestilor. La Universitate, co-tr-o / universită / „sală a pașilor...” se simte ordinea multor gândiri ale noastre, terarhia privirii și-a înfășurării, prin Maiorescu, Junimisi, Ibrăileanu, Călinescu, Petre Andrei, Iorgu Iordan... La Biblioteca universitară „Mihai Eminescu”, loc de întîlnire pe care mi l-a propus istoricul literar Elvira Sorohan, prea puțin cunoscuta profesora de la filologia leșeană, se regăsește atmosfera unei bune părți din „trecutul de aur al scriitorului românesc”.

În Iași, Eminescu este o realitate axială, o exigență a structurii spirituale-științifice, coordonată a adăncurilor. Cu întreaga convingere pot spune că mai bine decît aici Eminescu nu poate fi regăsit în altă parte. Iașul este cheia tradițiilor noastre, una dintre ele.

Under la capătul fostei ulițe-cartier Păcurari, într-un climat contrapunctat cu luezi și coline, unde lumina de început de primăvară parcă ar citi versurile Mașei Ișanoș. Se află un punct reprezentativ pentru emblemele marilor oraș, întreprinderea de antibiotic, despre care este vorba, înființată în 1955, s-a dezvoltat de-a lungul anilor în limite cunoscute a necesităților. Aspectul intens de sanitar din întințit, întîlnit acum, dă măsura unor viitoare secții, în special clădirea destinată muncii de cercetare.

Apărute, procesele tehnologice de aici au o cronologie obișnuită, pe care un întîlnitor în zeci și zeci de locuri industriale, însă medicamentul este un produs cu totul și cu totul aparte, după cum bine știm. Său albe, aseptice, închise ermetice. Oameni în alb lucrează, cu gravitatea competenței pe chip și în priviri pentru viață, pentru a sprijini sănătatea omului prin virtuțile medicamentelor. Deși produsele trec pe bandă, controlul de calitate ar fi dramatic să se considere produse de serie. Unica în țară, întreprinderea nu are, practic, decît un singur concurent: producția mondială de antibiotice. În acest context dinamic s-a realizat o secție de medicamente din plante, de o valoare excepțională, iar specialiștii pînă în 30 de ani sînt autori a 3-4 brevete de invenție. Inginerii Cristina Vlase, Dan Ștefanovici, Emil Hagiu, secretarul organizației de tineret, ing. Minodor Cojocaru, unul dintre marii veterani, după cum pe drept cuvînt ne este prezentat, sînt oameni a căror valoare te obligă să-ți mai întîlniești Dialogul cu ei a fost, printre retrospectivă, și o emoționantă cunoaștere de sine și realizare, solidarizată cu toții de jarmecul obstacolelor iminente cădute amane, de marile bucurii ale tinerii călduzite de profundele idealuri.

Ioan Vieru

EMINESCIANA

„La cine sînt

manuscrisele lui Eminescu?”

cu această dramatică întrebare, care, din păcate, este valabilă într-o anumită măsură, și astăzi, debuta acum aproape 90 de ani „eminescologia” era pusă de vigurosul și încă puțin cunoscutul și recunoscutul critic Ilarie Chendi. Vînd în vara anului 1898 din Transilvania în Capitala României, tîrcind Carpații prin „vama cucului”, Chendi lua cu chirie și se instala chiar în camera în care locuise în ultimul său an de viață Mihai Eminescu. Nu făcea asta întâmplător, ci minat de conștiința valorii uriașe pe care o reprezintă Eminescu în viața poporului nostru. Nu lipsit de umor față de sine și de cititorii săi transilvăneni, criticul va marca această constatăre valorică: „În București există o stradă cu numele Stirbei-vodă. Aici, la numărul 72, într-o curte cu tușurii de liliac și de viață sălbatică, e ascîndu-se unora nemți bătrîni... La acești bătrîni, într-o cameră îngustă și întunecată, căci liliacul stă și-l la toată lumina, locuiește fidelul d-voastră cronicar. Aceasta n-ar avea nici o importanță. Dar vedeți, înainte cu 13 ani, a locuit tot acolo, în aceeași cameră

BRIGADIERII

de cite ori mă îndemn să scriu despre brigadieri, despre munca pentru țară, în general, gîndul alegează mai întîi, surugite necesari, către orizonturile de început ale acestei glorioase tradiții tineresti. Si poate ca este bine să se întîmple așa, gîndul acesta fiind semnul de cinstire cu care ne omagiem înaintașii, deschizătorii de drumuri și orizonturi, titanii intrai în legendă și din legendă în istorie. Aproape de fiecare dată, cînd gîndul caldorește spre înaintași, deschid una din puținele cărți consacrate lor — și citesc: „După ce praful exploziilor se împrăștia, răsună o flutierătură, un semnal prea bine cunoscut și unori chiar fără sînge”. Am reamîntat astfel o secvență din epoea de început a sanțierelor uneretului, desprinsă din cartea „Viaduct în timp” a scriitorului Dionisie Sîncan — și consacrată Sanțierului național Bumbest-Livezeni. Mi-o reamîntesc astăzi o dată în plus, deoarece valoarea intrinsecă a actului se conjugă cu una simbolică, jubilară. Să reflectăm: Bumbest-Livezeni — 1948: România socialistă — 1988. Faptu deceni rotunde și plene, ale căror borne marchează un trece de milenii al muncii al răspunderii, al dăruirii pentru țară. Un traseu pe care cred, muncesc și aspiră mil și milioane de tineri. Un traseu al marilor construcții: de la un sanțier, în 1948 — la țara toată un sanțier, în 1988. Pentru că, într-adevăr, sanțierul a stat și va sta întotdeauna la temelie fiecarei dintre noile zidiri ale patriei. Sanțiere de pe care niciodată n-au lipsit tinerii, purtînd pe albastrul sapoetei, ca pe un mal însemn de generație, eucosul de brigadier.

Am, iată, sub privire, descoperit cu greu, printr-un colț de ștergar prafuit, un carnet de două foi între două coperte și hîrtie modestă, culoare estompată de vreme, scris turestat. Citesc — și emoția mă cotopește pînă la coplesire. Pe coperta de un roșu sîngeriu, numai trei cuvinte, încrustate cu galben: „Carnet de brigadier”. Deasupra cuvintelor — emblema de ate unci a U.T.M.-ului. Pe coperta interioară — pe alb, cu negru, fison: „Carnet de brigadier nr. 310762, tov. Andreiș Ion, de profesie student, face parte din brigada U.T.M.-Ișia de muncă patriotică nr. II A, orașul Universitar București. Emoția și prînz adînc prin carnea sufletului. Reînvie o lume; reînvie scene, întîmplări, istorii. Ochiul continuă, lacom să descifreze: Total ore lucrate 150, anul 1959; urmează semnătura comandantului de brigadă: Vasile Zamfirescu — unul dintre cele mai revoluționare spirite din cele două sute de cîte bătute pas de front cu inima în agora Filologică bucureștenă, azi prețuit publicist la gazeta „Munca”. În sfîrșit, pe ultima copertă a carnetului: „Vov... a îndeplinit condițiile pentru obținerea titlului de „brigadier” și are dreptul să poarte insigna de „brigadier al muncii patriotice”. Și, din nou, semnătura comandantului brigăzii, alături de cea a secretarului U.T.M. Scormonesc prin coltoanele uitatului ștergar după insignă — și n-o găsim, simțîm însă arzînd și prînz adînc în sufletul, sus, la butoniera întîlnii. Și din această ardere renaște o lume, un orizont de tineri cu aceleași cazmale și lopeți și grade, încălzînd prin efortul lor, cu cîteva grade, o parte din București. Lucram la o construcție în chiar centrul Capitalei. Unii sînt tineri, alții, alții, alții pregătame betonul, alții descărcăm camioane de cărămizi. Atunci am auzit pentru prima oară expresia. Era trecut de jumătatea

zilei, o după-amiază înaltă de vară, cu paze bronzînd trupurile aruncate în efort, cînd cineva trecînd pe lângă noi a exclamat: „Ah, acești brigadieri superbi!” Cine să fi fost cel care roșiește aceste cuvinte simple și mărețe totodată — nu știu, n-am știut nici atunci. Omul trecea — iar noi pipăiam cu tirnacul rădăcinile pămîntului, căutîndu-i partea mai puternică, de sprîjin. Era poate un romantic. Sau un om obișnuit, pe care după-amiază aceea de trupuri arămate și încordate l-a surprins, bruscă, în revelație. Sau poate un fost brigadier, pe sanțierele de început, la Agnita-Botorca, Salva-Vișeu ori, de ce nu? la Bumbest-Livezeni și care, ispitit de clipele acelei după-amieze, a avut în fața ochilor o dată după-amiază, asemănătoare, dar petrecută cu zece ani în urmă, în care pe sine se vedea între acele trupuri tinere și statuar.

Ah, acești brigadieri superbi!

Niciodată n-a fost mai greu sau mai ușor pe sanțierele muncii patriotice. Pentru fiecare generație a însemnat proba de foc, școala în care ne-am legitimat, ne legitimăm și ne vom legitima înalta noastră identitate morală. La Bumbest-Livezeni, muntele nu ceda „fără un mare efort, fără sudoare, fără oboseală, unori chiar fără sînge”. Și pentru că am făcut un popas de suflet, să evoc unele întîmplări din vremea muncii mele patriotice, petrecută la vreo zece, doispzece ani după Bumbest-Livezeni. Plecaser, în vacanța de după primul an de facultate, vreo sută și ceva de filologi la Mărculești, o întreprindere agricolă din imnia Bărăganului, despre care nimeni nu știa nimic, în afară de Mihai Ungheanu (critic literar de astăzi) — om al locului, care ne încinta cu povești despre niște noți cu iepuri și lîncă ciudată. Și cum nu voiam să ne descurcăm, am cerut să ne ducă să vadă: altfel pierde o mare experiență de viață. Late de vreo sută de metri și lungi de vreo două-trei sute, aceste cărarea grez, după ce străbătea vreo jumătate de metru de apă cu nămol, se ridica de-o palmă deasupra lucului. Papura însă și stuful și alte ierburi încăpăinate

Ion Andreiș

Continuare în pag a 7-a

EPOCA MARILOR SINTEZE

Construcția istorică

Cărțile lui David Prodan fac parte dintre acele trezore, monumente de cultură care nu ne sînt descoperite, și pe care de fapt nu le putem descoperi, oricîte eforturi am depune, dintr-o dată, vîrătele lor semnificative privind istoria, filosofia istoric, dreptul, economia, sociologia istorică, etnografia, etnologia nu se dezvăluie singure, ci le putem smulge numai printr-un studiu atent și repetat, reînat de fiecare dată, în ceea ce privește ce ne interesează. Și atunci vom observa că ori de cite ori vom reveni fie să le studiem cu creionul în mînă, fie pentru lectură — căci oleră momente de lectură de o înaltă artisticitate și plasticitate a cuvîntului, a frazei, a înțeleștului autentic românesc —, fie pentru a revedea un capitol ori altul, un pasaj sau altul, fie, pur și simplu, pentru a le răstăi și a le mîngia paginile încărcate de ductul documentelor, ne dezvăluie noi fațete ale realității social-economice, noi aspecte ale luptei împotriva asupririi sociale și naționale, noi dimensiuni ale universului uman transilvan, noi trumuseși ori îndurări ale celor pe umeri că-

rona își ducea istoria medievală carul ei greoi, cu puține impliniri dar cu extrem de multe greutăți și nevoi. De cite ori revii asupra lor ai nu numai foloșia ne amintim, ci și ardoarea și încredințarea, dar și și senzația unei multumiri intelectual-științifice și spiritual-morale, a unei îndurări implinite atît față de munca de peste 60 de ani a unui om, cit și, mai ales, față de trecutul de muncă și luptă al înaintașilor pentru cultura și civilizația românească, față de bogăția valorilor materiale și spirituale pe care ni le-a lăsat în moștenire.

Opera Profesorului a înzestrat istoriografia națională cu una dintre cele mai complete și mai fertile viziuni asupra trecutului societății românești, și i-a și oferit temeiuri pentru înaintarea ei, prin adevăr, și calea cunoașterii, a dezbaterii și elucidării problemelor care-i stau în față. Studiu atent — bazat pe paradigmatul cunoașterii contemporane ale istoriei — al lucrărilor sale este înțelegerea înțelegerea istoricului: „Suplex Libellus Valachorum”; „Răscoala lui Horea (2 volume)” s.a. ne arată că ele sînt concepute și realizate, ca orice istorie, diaconic și sincronie, și că, de fapt, ele constituie, se prezintă mai întîi prin problematica pe care o abordează, cercetează, analizează, discută și explicitează, cit și prin modul în care investigatează documentele, scoate la suprafață activitățile și faptele, obligățile și drepturile, constituționale ori feudale, respectarea totală a adevărului istoric, profunzimea pînă la care a pătruns creatorul, temeiul științific-teoretic și practic-ologic al concluziilor sale. Profesorul, prin toate lucrările sale, a coborît cu adevărat în istorie și a făcut, în modul cel mai firesc, istoria, respectarea totală a adevărului istoric, în prefața la Răscoala lui Horea, istoria așa cum a fost ea și a făcut — lucru înțeles pentru o problematică atît de complexă ca a Istoriei Transilvaniei — să vorbească istoria așa cum a fost ea, cum s-a lăscut, cum s-a simțit, cum s-a desfășurat și prin cine s-a desfășurat și implinit. D. Prodan a avut și are grijă să păstreze, în marginile inteligibilității, desfășurarea tumultuoasă a istoriei, textura ei compli-

Mircea Măciu

Continuare în pag. a 6-a

Continuare în pag. a 3-a

VOCAȚIA IDEILOR CREATOARE

CĂRȚILE — EMBLEMĂ

Sentimentul construcției durabile și, prin această, al unei culturi cu năru...

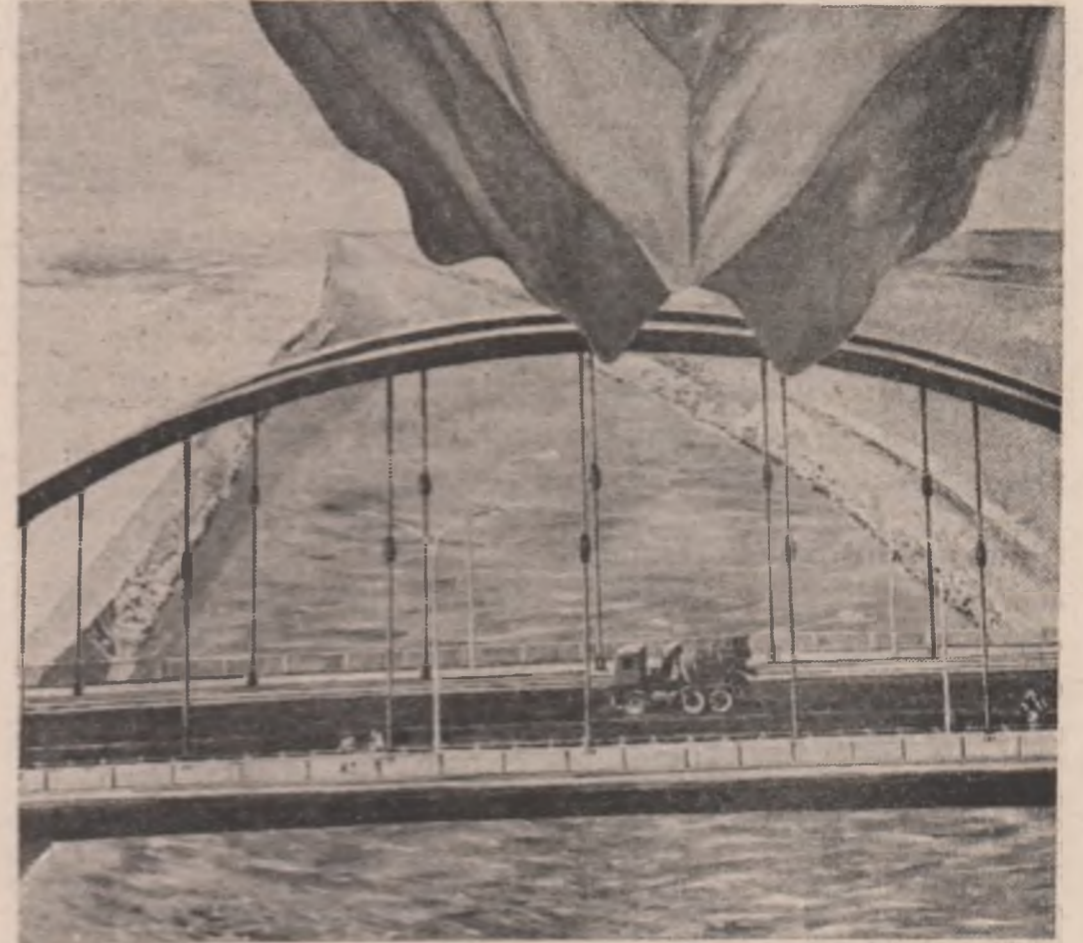
numente de știință care sînt creația lui Iorga, Hasdeu, Părvan, Blaga, Mehedintu, Ibrăileanu...

Artur Silvestri

Construcția istorică

Urmasor din pag. 1

ca și prin expunerea sa, să facă simțite în istorie masele în mișcare...

„Canalul Dunăre-Marea Neagră” — tablou de Eugen Popa

Doeme de PAVEL PEREȘ

A FI ÎNAINTE

Ziuă din veacuri

Era o zi incandescentă pînă la purpura Din care se năstă o nouă emisferă...

Se naște asemenea unui prunc din dragoste Și-o-ngemănătă încredere: viitorul e astfel...

Calea vulturului

Anii trecind în cronici în legea Dreptății, soare-răsare-al demnității...

Talazul necontenirii

Peisaj înedit: granit și cristal, minereu De urcat treptele prin cunoașterea...

Imensitate

Putea-voam, dar, cu binele și frumusețea Să ne asemuim, să gîndim, să visăm...

Numele pe lumină

Locuim vremea și-n casa unde ochii privesc Prin istorie virtutea înveșnătă cu...

Climatul viitorului

Și mine-i o zi (și ieri a fost și astăzi este) Cu ea să căuțăm sămînța care face lumina...

Imperativul culturii

Un demers eminent cultural, chiar filologic („filologie de la încet pînă la sfîrșit”)...

ideea de literă (belles lettres). Un alt pas spre specificitate artistică-estetică o realizează literatura frumoasă...

Ion Dună

Muzica în contextul arheologiei autohtone

faptul că spiritualitatea trăcă reprezintă sursa fundamentală a elevației culturale...

autentice dacă nu chiar să explice oarecum caracterul lor civilizator. Oricum, important este să reținem faptul că relația unor personaje...

toare și cutezătoare, hăruițe cu pastușea cercetării și cu patența colonațiilor, cu vocația sintezei și cu inteligența viziunii perspective...

șibilitatea vitală a referințelor la surse primordiale. Spirit enciclopedic de exemplară tenacitate și rigurozitate. Vasile Tomescu reușește să închege în domeniul de operă de talia și valoarea...

Marin Marian

Vasile Tomescu: „Musica daco-romana”, Editura Muzicală, București (tome I, 1978; tome II, 1984)

Poeme de Ion Murgheanu

Frumusețea ca o ambiție

Cind eram foarte tineri ne citeam între noi poezii. Nu deschideai bine ușa mansonelii și vuuuuh! Adia un vint mare de poezii; ultimele care fuseseră scrise. Poetul apoi le-a uitat. A uitat chiar și de vremea aceea. Bătăliile clipei nici pe el nu l-au ocolit. A dorit tema cea mai ardentă. Și o poezie cit bobul de grâu s-o repete copiii prin șanturi prin bălării cum o repetase el cit a fost mic: Patria, Patria mea!

Frumusețea ca o ambiție nu ca un joc grațuit. Incit l-au lăsat ca să-și făurească singur tristețea. Totuși poetul revine tot timpul de unde-a pornit. Patria clipei. Patria stelei. Patria vîrștelor. Frumusețea!

Acum o să intre pe ușă Elena

Acum o să intre pe ușă Elena și se va umple odaia. Ce ne-ai adus mamă sacoața ta este plină de pierșici și plaoie! Oare de cînd nu ne-am privit? Părul tău uite s-a miruit! Lesă poezii în pace voi scrie romanele la care numai noi amindoi am trudit; cel care devoră clipe și anul în dimineața de zei alse pentru plimbări...

Un cal la o căruță

Un cal la o căruță în fața casei mele a blocului de opt etaje în plin centru mîncînd din căldare ovăz ca acum două mii de ani dezgropat îngropat și înșămîntat la rigoare după legi fenomene și antimpurii la umbra sigură ca da a piramidelor

Iar calul al cui e? o fi Catalan? Ducipal? o fi fost vreun cîrlan de la țară ce se juca în plină bezna a soarelui și făcea mici fîntîni în copite strămoșii lui defilau mindri prin fața escadronului de de-a-juns unul să fi avut cîntea și uite

căluțul de la căruță din fața casei mele șargul meu filosoful meu stîntul adus pînă aici de cine știe ce adieri ale trecutului mă trimită din nou și pe mine în luptă încalecă Bătrîne lmi spune și să vedem ce mai e de făcut!

Telefonul de la sora mea

Telefonul de la sora mea (cea mică, inima noastră de platină) ca plimbarea de seară e cu lîna: Hai, du-mă la parc, Hai, povestește-mi ceva (ce să-i spun tot e spus) Nu-i adevărat, ceva din copilăria ta, ceva încă la care nu am ajuns, — și cedez. Nu-i adevărat, spune și sora mea, mai avem de trăit nu-i adevărat și nu te mai descurajă uita lîna nici nu are încă cîinci ani

lasă că inima ta o reparăm noi o să vin eu să vorbesc cu doctorii noi din provincie știm să-i impresionăm.

Nu-i adevărat, ceva din copilăria ta, cum te-a aruncat de pe el căluțul tău șarg dar a rămas lîngă tine și te păzea! Nu-i adevărat, spune și sora mea, venim noi și mai lasă-le-ncoale, o vreme, de poezii nu-ți jîn ele de sete; ori, dă-i înainte, dacă așa poți respira!

Plimbări

Sunt pus pe rînd la întrebări imense ca roșile, la mers, de car, merg anevoie pe acest ocean de var și fără de durere și fără ca să-mi pese sunt pus pe roți la întrebări din care fumii iese ca aburul pe mări în dimineața de zei alse pentru plimbări...

Vai, nimeni nu ne vede iubita mea și nu ne crede nimeni că ajungem în fiecare zi pe tîrm la șose cînd poji să nu pui întrebări cînd mările nu sunt spumoase ci cu alți mai mult frumoase-căci rarori vorbim de nori!

Grădina

Grădina aceasta îngustă aproape strînsă de gît, lîngă spital,

Și toate cite vor urma în vinul verității vor trăi: soarele bind ulcica sa!

În care sunt bănci și-o statuie etruscă, și-n care exist infernal,

Grădina aceasta, de cînd mă poartă la dînsa în gînd, ca o frază de Abelard, prin toamnele roșii, cu frunze, ce ard alitea postume nescrise?

Grădini; o grădină pe val, și vastul delir ca și mucedul cuget, de oceanele bolii aduse la mal, aici, unde nu-mi pot fi interzise nici rimele cele mai plînsă!

Lumina mării de an vară

Lumina mării de an vară s-a infuzat în sine prin absența ei valuri cît blocul vin de mă-mpresoră în somn inima-mi stă și urcă iar dar fericit că văd lumina dar insetat ca și atunci de larg știu: voi ajunge într-o zi la mare iar și os de os catarg lîngă calarg prin vîntul serii într-un clin de iarbă un dor albastru va morni spre ea; lumina mării de an vară și fulgerul ce calea ne măsoară îmi vor tăia prin stele drum sau lan.

Curcubeul

N-am să abdic orice ar fi de laudă e fiecare zi voi crede mai departe în mirarea ce-i umple cerului marea!

Și încă în ce să-mi cred? puteam să fiu tîgru sau ied cîi uite nîmicul se umple pe vrute și cerul de nori și fruntea de cute!

Ci uite că sunt mai departe prelunga lui întrebare: o cerului — vreau să zic însă răsîrînt peste mare

În toate culorile și în toate chemările dar într-un singur regret: că totul decurge urgent: repetă întrebările curgerii!

Lauda vinului

Să laud vinul azi cînd l-am pierdut bîrdace verzi bîrdace murgi; pămînt pămînt!

Să laud vinul și să-i ulem umbra de voievozi de pieta albe; luna luna!

Să-i laud lui puterea mea podgorii roșii la cules; amurg; pe cer cite o stea!

Să-i laud vinului tărie mea paharele se umplu des: n-am să mă las voi dăinui!

Și toate cite vor urma în vinul verității vor trăi: soarele bind ulcica sa!

Pădurea

Pădurea de care vorbim azi la radio radiază în soare ochii frunzelor vîd în crengi stele verzi cărânie merg pînă lîngă izvoare iar acolo scriu legi!

Oh, cine o va prăbuși? Numai valul oceanului Lunii! Dar gîndurile rezele ale lumii deasupra ei mereu vor păși!

Mai încet mai încet — mai departe Pădure sîntă cu lemne de templu sufletul altui lumi, nemoexistînd, și-al meu, care-i etern, spre exemplu!

Indepărtarea se pierde

Cîntec de greieri Cîntea imi asculta inima De simțeam cum se strîvește brîndușa De toamnă sub bocancul greu Al trecutului proaspăt Umbra mea dispăruse și nu mai cunoșteam Punctele cardinale

Intr-un tîrziu dinspre nord Miresa-nfloreau în copaci dezvelii

Spre ziua anii mei se-astexau În buchete de fluturi Pentru neliniștea îndrăgostîților.

Va ninge

De-otăia zăpadă se-nchide Lacrima-nre pleoapele Calde de vis

O salcie veghează Să nu se-mprăstie lumina De pe memorie

Nu, urma poșilor să n-o ștergem Va ninge la miazăzi iarăși Din lacrima ta

Alergam în noapte Ca un curcubeu după fiecare frunză

concentrate în cîteva scurte, dar depline conturări. Zelima lui Carmen Mihalache are sprinteneala și farmecul vîrșitei acestei tinere interprete ca un timbru plăcut, străgător. Cîntecul reprezentației rămîne, prin concepție și interpretare, Mariora Sterian, o cit se poate de frumoasă și aprigă Turandot. Prințesa ei are autoritate, aroganță, răceală, dar și strălucire. Glasul are presăntă, rostirea este exemplară, împede, sigură. Cînd Turandot începe să renunțe cu greu la truție, acceptînd cu ciudă ideea înfrîngerii, ea e ușor maleabilă, devenind calină, blîndă, ocreditoare și chiar iubitoare. Mai puțin remarcabilă mi s-a părut prezența lui Constantin Fugasin în rolul prințului. Replicile lui sînt monocorde și ar plicite în îngrozitor dacă așteptarea nu și-ar fi investit eoul cu inteltecudine, dirigenție, spirit de sacrificiu pentru ca publicul să tînuze pentru el. Înfrîngerea, glasul și privirea actorului nu au fost în cea mai bună formă, nefiind convingătoare în raport cu distanța pe care trebuie să o parcurgă pînă la momentul reușitei. Împăratul Chinei, Altoum, este ironizat de regie și Dumitru Anghel îl construiește ca pe o ființă gargarisită, lipsită de personalitate. Barach, fostul preceptor al prințului Calaf, este jucat de Cicerone Ionescu cu prea multă element și cumsecădenie (chiar cînd trebuie să fie torturat). Timur, regele Astrabhanului, tălă lui Calaf, nu se evidențiază prin apariția lui Nicolae Spudercă. Nefăcînd vizibile ororiile ce se petrec la curte, spectacolul cîștigă în interes prin forța sugestiei semnelor vizual-auditive.

Nicoleta Gherghel

O pulbere albă

La ora zece fix Anatol Omăt își făcu apariția pe terasă. Avea să fie tot o zi caldă. Încă de dimineață o dogoară moale cuprinsese pămîntul, înăsprindu-se lent pe măsură ce urca în aer. N-ai fi zis că marea vine chiar pînă în apropierea orasului. Altădată, de cum începea toamna, se năpuste pe străzi, mai întui stîns, apoi din ce în ce mai puternic, hohotul ei care lăsa în urmă dire de umezeală înmiresmată.

Acum, întîndele de apă lăceau. Doar vîntul de după amiază, care se arăta zîlnic dinspre răsărit, părea să le tulbure somnul luminos, dar el trecea cu pași măruntii peste valuri, străduindu-se parcă să nu le trezească din amoroasă. Drumul lui Anatol Omăt, deși se putea ajunge pe o cale mult mai scurtă la cafenea, urma de fiecare dată în plimbarea lui. Cum i-o lua întotdeauna înainte, Lambrino Otonel, în fața căruia se afla deja cafeaua fierbinte, îi zărea de departe trupul uscățiv, asemîndu-i cu o paranteză care se încapătina, în pofida micimii ei jalnice, să delimiteze, împreună cu inchiștita paranteză a orizontului, imensitatea mării. Nici vorbă însă ca Anatol Omăt să aibă această ambiție. Din cu totul alte motive străbatea el dimineața de dimineață linia tîrului.

Numerate bîrci seadeu cu burta la soare pe plajă. Altele zăceau într-o rîmă. Nici odată nu plecau toate pe apă, astfel încît, venind dinspre oras, aveai sentimentul că valurile aduseseră de cine știe unde, azvîrîndu-le în dezordine pe tîrm, niste păstăi negre, uriașe. Anatol Omăt venea de regulă pînă în dreptul bărcilor. Ciocnea cu deșutul în pîntecul uneia dintre ele, convins că în scîndurile năclăite de catran s-a furisat o pîrtică din ființa secretă a mării, apoi se întorcea, dar nu pe drumeașul obișnuit, ci de-a lungul tîrului, foarte aproape de apă.

Calca fără grabă pe pietrele lustruite de tîlăzur, urcînd încet pe panta în capătul Lăbrino Otonel. Îl aștepta de mai bine de un sfert de ceas Lambrino Otonel. Fostul director al școlii locale de muzică străbatea zilnic acest drum stîmpinat de credința că marea potolește setea de nemăgănire a sufletului său, promîndu-i mereu vești pe care întirzia, totuși, să i le comunice.

Din spatele unei uși decolorate, pași spre masa celor doi o fetișcană trupeșă, cu păr cînețiu, revărsat în fâșoare groase pe toată lățimea umerilor.

— Esti ca o pepenoică, domnișoară Milupa, o întîmpina Anatol Omăt. — Nu știu, zău, domnule profesor, se apără fata, ce vrea să însemne lucrul acesta. Îmi spuneți întotdeauna la fel.

Dumneata ai strîns vreodată în brațe o pepenoică? Domnișoara Milupa tăcu încrecată. — Pîrtice al naibii de frumos, rise fostul director al școlii locale de muzică. Se aud simburii suierînd în ea. Și miroase, netrebnică, a lumină incruzată și a pămînt negru măruntit cu botul de cîrșie.

Azvîndu-i ceasa de cafea în față, domnișoara Milupa își aminti cum profesorul îi strinsese într-o dimineață pe toți elevii școlii de muzică în sala mare de audii și le spusese: — Începînd de săptămîna viitoare vom da în fiecare dimineață un concert pe tîrm. O zi va cînta corul de fete, o zi formația instrumentală a băieților.

— Dar pentru cine? întrebă cineva. — Păcat, a continuat directorul, că nu putem duce acolo și școlii. — Pentru cine, domnule director? s-a auzit din nou întrebarea. — Cum pentru cine? a tresărit profesorul. Pentru a ne alătura muzicii apelor. Veți vedea, marea își va însoți vocea cu vocile noastre. Sunetul ei se va contopi cu sunetul viilor și al alăturilor.

Elevii se uitau omi la alții nedumeriți. În cele din urmă, au înțeles de ce luase bătrînul dascăl o asemenea hotărîre. A priceput întregul oras ce anume sta la originea bizarelor concerte inițiate de el.

☆ Era pe vremea cînd nu absolviseră școala de muzică pîrîncii elevilor care cîntau, fie în cor, fie în formația instrumentală, pe malul mării. Anatol Omăt avea pe atunci mai puțin de 30 de ani. Cum era un bărbac, fiind pe deasupra și un tînr deosebit de arătos, e drept, cam nedat cu lumea, preocupat mai mult de arta compoziției în care spera să facă o strălucită carieră, puseseră ochii pe el cele mai frumoase fete ale orasului.

Dintre toate, lui i-a căzut cu tronc fiica unui pescar îftnos ce trăia izolat de oameni, petrecîndu-și cea mai mare parte a timpului pe apă și avînd grijă ca între barca lui și bărcile celorlalți să fie întotdeauna cale lungă.

Zoria o chema pe fată. Se spunea că taică-său o făcuse cu o sîrîmă. Astă din pricina faptului că nu fusese niciodată văzut cu vreo femeie din oras. Oamenii au descoperit uluiți că pescarul era un copil. Cu cine, n-au putut să afle. S-a zvonit apoi că l-a adus de pe mare. Probabil că alui era adevărat, dar nu se obosise nimeni să-l caute, așa că a rămas în picioare povestea cu sirena.

Întîmplarea de mai tîrziu a repus-o în circulație, întîrîndu-le tuturor convingerea că nu-i dăduseră chiar fără teme crezare. Spre lumina multora, dragostea celor doi n-a cunoscut nici un fel de obstacol. Cînd Anatol Omăt a cerut-o pe Zoria de nevastă, pescarul a rostit simplu: Ia-o!

Tînrul profesor a lăcrîmat de bucurie. Toamă se insera. Au ieșit amindoi în stradă. — Știi ce? a șoptit Zoria. Hai să mergem pe malul mării.

Nu sînt acolo, unul în brațele celuilalt, pînă dimineața. Vîntul auzia jenes în depărtarea apelor. Se stîrnise în cîmpuri o burniță verde. Poate din pricina ceței de pe colină, sau a flăcărilor de sare ce plîpăiau pe crestele valurilor, întinericul devenea din ce în ce mai alb. Era spre scîpătîntul verii. Au tăcut toată noaptea.

tea. Cînd soarele s-a răsturnat din mare înapoi în cer, el și-a trecut degetele prin părul ei albastru și a spus:

— E timpul să plecăm, Zoria. A fost mai frumos decît îmi închipuiam.

— Încă puțin, l-a rugat ea, apăsîndu-i pieptul cu fruntea.

Se făcuse tîrziu și el trebuia să fie la școală. Nu știa cum s-o convingă să plece, cînd, deodată, a auzit revărsîndu-se din apropiere sunetele unui cîntec bine cunoscut. De necerut, dintre tufele din spatele plajei și-au înălțat capetele elevele clasei de cîntec. Ele cîntau.

— Ce e cu voi aici? le-a întrebă răsît Anatol Omăt.

— Făi, aveți oră, domnu' profesor. Dar nu acesta era adevăratul motiv al venirii lor acolo. Afînd de însoțitoare lui, s-au gîndit că se cuvine să-i ofere, totuși, un dar. Darul era tocmai melodia care pe care ele o murmurau diuos la clița metri de ei dol.

— Vezi, a șoptit Zoria fericită, știam eu că are să se petreacă un lucru nemăpomenit!

Turnînd cafea în ceașcă, domnișoara Milupa își aduse mai departe aminte cum în una din zile, în vreme ce formația lor corală își susținea bizarul concert de pe malul mării, el, trezindu-se parcă dintr-un vis lung, a întreat tipînd:

— Ce e cu voi aici? — S-a dezmeticit însă imediat și, îngropîndu-și capul în palme, a șoptit: Iertați-mă, vă rog.

Ele au observat atunci că el plînge, dar nu s-au mirat, fiindcă știau de ce plînge și-au încercat înăși să cînte. Ore în șir au cîntat. Cu atîta putere, încît vocile lor undioase s-au înălțat deasupra colinei, pîtrîzînd în oras. Cei aflați în acea dimineață pe străzi n-au priceput foarte exact ce se întîmpla. Au crezut că e vorba de una din pandaliile mării.

Ceramică de Rodica Leucă Goicea

Anatol Omăt răfăoia niste partituri în pavilionul din curtea interioară a școlii cînd s-a auzit chiotul răgusit al vaporului. Tînrul profesor și-a continuat treaba nepăsător. Nu i se arata nici un semn care să prevetească apropierea nenorocirii. Mai trecuseră și alte vapoare prin vecinătatea orasului. Apariția acestuia însă avea să însemne sfîrșitul fericii lui.

L-au dus mai mult cu forța pe tîrm. Cum adică s-o ia vaporul pe Zoria? Unde să plece ea cu el? A mai zărit doar o diră de fum suînd dinspre valuri pe cer. Și barca abandonată în larg. „Flica sirenei” se îmbarcase, într-adevăr, pe vaporul ce tocmai se lăsa înghițit de orizont.

A strigat de nenumărate ori: Zoria! Zoria!, dar totuși a fost în zadar.

Pentru Anatol Omăt a început de a doua zi o altă viață, profund diferită de perioada scurtului sale fericit, ca și de cea anterioară acestuia. Invers de cum se așteptaseră cei din preajmă, profesorul era acum un om vesel, o veselie cu-vîntoasă, ce-i drept, însă, chiar și așa, surprînzătoare.

Cu timpul s-au obișnuit cu noul lui fel de a fi. Milupa nu-l cunoscuse decît așa. Cele petrecute atunci, cînd ele întonau melodii corale pe plajă, îl reveneră încă o dată în minte, făcînd-o să se întrebă dacă voiașta fostului director al școlii de muzică nu era cumva o tristețe truca-tă.

N-aș fi crezut că pepenoicile sînt atât de gînditoare, auzi ea în clipa următoare vocea lui Anatol Omăt, dar nu desprînsă din noianul amîntirilor, ci venită de alături.

— Să vă mai aduc puțină cafea, domnu' profesor? spuse domnișoara Milupa, cu o ușoară notă de vinovăție în glas.

— Simt că iau for! i șulera Lambrino Otonel, trăgîndu-se cu scaunul sub umbrela de pinză bolită peste masa din spatele lui.

— Aruncă-te în mare, prietene, îl îndemnă rîzînd Anatol Omăt.

— În mare? Numai a nătrău ar face una ca asta acum. Sînt convins că apa e mai dîhal ca o tablă incinsă. Nu-ți se pare că sîrșire?

— Ei, și! O să mînerescă în virșele pescarilor un pește gata prăjit.

Lui Otonel nu-i era necunoscut faptul că are niste ochi ca de pește. Fostul director al școlii de muzică avea grijă să-i aminteașcă în repetate rînduri asta. Dar el nu se supăra niciodată, așa cum nu se supăra nici acum.

George Schintele

Intretăierea luminii

Pași numărați vulturu-ncearcă Pe nisipul clepsidrei Eu ca un zvon Scrișnesch din dinți Prăsele de viață Intretăierea luminii în spițele Bicicletei de curse — Singele nostru

Peste genele aspre De neodîhnă Veghează lumina Și zborul devine statuie

În buchete de fluturi

Alergam în noapte Ca un curcubeu după fiecare frunză

teatru

t Basmul teatral al lui Carlo Gozzi — prin virtuțile fanteziei lui moralizatoare despre bine, frumos, tenacitate în dragoste și împlinirea prin ea — prilejuiește Teatrului „Creangă” realizarea unei plăcute ferii, spre bucuria celor mici, dar, mai cu seamă, a adolescenților. Îngenoasele compoziții plastice, aparținînd lui Nicolae Ularu impun ideea distanțat dintre vis și realitate și conduc atenția spectatorului către poziția de neatință a ființei pe cît de glacială și capricioasă, pe atît de fascinantă. Trema piramidală a cruzimii prințesei are în prima parte culoarea purpuriu, pentru că în partea a doua, a îmbîlnîrîrii ei, ea să fie aceea a purității. Transparența zidurilor împărătești (din dungile negrului funest și ale auriului strălucitor) lasă să se întrevadă posibilitatea unei schimbări favorabile. Costumele prințesei (Carmen Mihaela Trifu și Nicolae Ularu) sînt fastuoase, impunătoare, elegante, contribuînd și ele, ca toți ceilalți factori (lumină, muzică) la evidențierea calităților fizice ale Turandotei.

Povestea îndărătnice și trufașei prințese și a prințului care vrea să-i cîștige mina și inima, cu orice preț, este pusă în scenă cu mult nerv și cu multă afecțiune de Gelu Coleage. Intrarea prințului Calaf la prințesă

«Turandot»

TEATRUL «ION CREANGA» — în vederea parcurgerii diabolicelor „praguri inițiatice” — este pregătită de întinderea trenului roșii, în deschizăturile căreia apar sugestive, capetele dregătorilor și slujitorilor de la curte — factori de decizie și martori ai succesivelor decapități. Dregătorii italieni sînt concepuți ca o trupă de Commedia dell'arte, care glumind, atrage atenția asupra gravităților. Alexandrina Hălic (un Pantalone inepuizabil) și Genevieve Preda (Fartaglia) se întrec în ghiduiși, în salturi și în strigăte de toate feurile, încercînd, din răspuțeri, să salveze viața prințului, convîngîndu-l să plece. Glasul Alexandrinei Hălic are aici, alte valente (registru grav) decît cele ale suavității de pînă acum, dar personajul ei exploziv, în continuu neastîmpăr, se impune cu tot atîta eficiență. Gabriel Iencec dă pitoresc, culoare, umor lui Truffaldino, căpetenia eunușilor. Hazul stîmît de apariția eunușilor e accentuat de rochițele lor diafane, din volane roz cu alb, de mișcările lor efeminate în pas de dans (coregrafia Roxana Coleage). Marius Toma în Brighella este mai puțin interesant. Se detașează, prin modul de interpretare, Anca Zamfirescu în rolul Adelmei, principesa tătară, sclava favorită a Turandotei. Glas ferm, truție și îngăduință, supunere și răzvrătire

film

f Expo Animația

colii care au afirmat nu o dată valoarea școlii românești de animație. Păpușile lui George Sibianu (Prostia omească), propunerile de personaje semnate de Călin Cazacu și Dan Chibovskii (plastilină) sau personajele realizate din textile de Isabela Petrasincu (Lupul. Surpriza. La datorie) ilustrează resursele diversității căutătorului în filmul de păpuși — ecranizări, filme educative, parabole de actualitate.

Rolul liniei în construcția personajului se constituie în viziunea lui Victor Antonescu într-o adevărată lecție de animație clasică, de factură disneyană, alături de copiii lui Mozart capătă rezonanțe și ritmurile grafice cu paleta extrem de diversă stilistică a animatorilor contemporani, cu secretele laboratorului de creație în care grafica, decoriul, personajele se constituie în capotele distincte. Fragmente de scenarii și decupaie regionale, acetofane, fotografiile din filme, decouri, machete, păpuși (textile, lemn, plastilină), studii de descompunere a mișcărilor, cartioane decupate, schițe de personaje, colaje, grafică pe decori sînt cîteva elemente de exponație care ilustrează direct munca animatorilor, căutările, realizările, proiectele celor

Desenul esențializat de factură poetică, meditația istorică la Ion Truică (Ziua însingerată. Rovine), mesajul umanist din parabola politică semnata de Adrian Petringeanu (Banchetul armelor), explozia de culoare și desenul sugestiv al Isabelei Petrasincu (Cum a plecat nota 3, Noaptea saltimbancilor, Povestii străvechi), expresivitatea personajelor și inspirația liniei grafice a lui Laurence Șirbu, tusele calde și compoziția originală a picturii animate de Luminița Cazacu (Baladă pentru mîrgăla albastră), linia discretă și frumusețea nuanțată a personajelor Tăianei Apahidean (Nunta Zamferei) ilustrează tot atîtea pasiionante experiențe artistice în insolita logodnă a artelor plastice cu filmul.

Un sector care ilustrează un capitol important al animației rămîne decouri, bogat exemplificat de creația unor talentați artiști ca Dana Dămăceanu (Timpul. Navigatorul solitar), Aurelia Matei (Ziua însingerată), Doina Botez (serialul Omul invingător), Simona Liritis (Microorganism), Genevieve Georgescu (Dumbrava minunată, Aripă), Radu Dămăceanu (Novăcești), Mișca Georgescu (Ful stelelor), Anca Florea (Cadoul neașteptat), Anca Maria Dumitru (Copilăria lui Mozart).

Viziunile zîlnice, întîlnirile cu realizatorii, un stand de cărți și discursuri pentru copii, un afis inspirat conținînd și o suită de repere cronologice din istoria animației românești semnata de Dana Duma completează fericit o expoziție originală și educativă ai cărei organizatori și, în primul rînd, Studioul Animafilm, merită cu prisosință calde felicitări.

Călin Stăculescu

risipită în vînt

Ștefan Mitroi

Privirea pestească a acestui bărbat gros la trup ar fi trecut poate neobservată dacă nu i-ar fi fost atât de albicioasă fața. Lambriino Otonel își vălește parca în fiecare dimineață obrajii prin faună. Cădat, urechile îi erau neobișnuit de roșii, chiar și așa, însă, văzându-l, aveai destule motive să-ți închipui că, într-o altă viață, omul acesta trăise pe fundul unei mări, deși în viața prezentă nu făcuse nici măcar un pas mai încolo de uscat.

— Nu știu, zău, cum poate să-ți fie cald! se întreabă Anatol Omăt. Apoi, tot el, spre domnișoara Milupa: Privește și dumneată, domnișoară. Vezi ce față geruță are? Cum naiba sa ia foc unul ca el?

Intr-adevăr, așa cum se vedea sub umbrela aceea care îi lăsa numai impresia că-l apăra de arși, Lambriino Otonel părea alb și rece, deși în spatele lui se afla un ger nevenit din afară, ci din lăuntrul lui. Anatol Omăt, care spusese pur și simplu în glumă cele de mai-nainte, se cutremură la un moment dat la gândul că totul ar putea fi aievea.

Fața cu păr cînețiu rise subțire: — În ziua asta, pe vremea, continuă să fie vară. Domnule Otonel, dumneavoastră ați pîndit apropierea iernii, punînd singur stăpînire pe ea.

Lambriino Otonel se lăsa prins în jocul acesta, țîtînd vesel pe scaun. — Vorbește, hot bătrîn, îi strigă Anatol Omăt aprinzîndu-și o țigară. Sau mai bine taci. Nu te mai plînge de căldură. Auzi, a strîns în el toată puterea țerții și nu e în stare să se împotrivescă vîntului ce se abate asupra lui.

— Hei, profesore, profesore, șopti Otonel, rîdicîndu-se pentru cîteva clipe de pe scaun. Nu degeaba ți-ai dedicat întreaga viață muzicii. De la ea a învățat sufletul tău să fie frumos. Eu cred că aerul ăsta pe care abia îl respiri n-ar mai fi atât de fierbinte dacă tu te-ai afla în aceste momente aici.

— Ce vrei să spui? se miră fostul director al școlii de muzică.

— Așa este, se amestecă Milupa. Sufletul dumneavoastră emană căldură. — Și dumneată, pepenoico, vorbești în dodii? Ptiu! Lovi-v-ar dihonă! N-am decît să plec, dacă eu întezes zăduful ăsta ce l-o vovă în moalele capului.

Dar Anatol Omăt nu plecă. Încă nu bătușe vîntul de după amiază. Cei doi stău prea bine ca dinătrul n-avea să-l cîntecască nimic de la masa de pe terasă. De supărare, nici măcar nu putea fi vorba. Arătîndu-se îmbufnat, profesorul nu făcea altceva decît să-și sporească voluștia.

Milupa aduse din spatele ușii decolorate un alt rînd de cafele.

— De dimineață, îl auzi ea pe Lambriino Otonel vorbind, am trecut pe la poartă.

— Ori de cîte ori pomenea de instituția pe care o condusesse, pînă nu demult, chiar el, omul cu privire de peste, Anatol Omăt făcea ochii mari, trînd de curiozitate căreia fata de la cafenea nu-i găsisse de la bun început explicația. A trebuit să treacă o vreme pînă a înțeles cu adevărat sensul nerăbdării cu care profesorul de muzică sorbea cuvintele fostului diriginte al poștei, atunci cînd acesta povestea că s-a abătut, dintr-un motiv sau altul, pe la oficiul unde slujise cu rîvnă atîtu ani.

Cei doi bărbai erau cam de aceeași vîrstă. Se cunoscuseră încă din timpurile celei de-a doua revoluții. Imediat după dispariția Zorlei, Anatol Omăt căpătase obiceiul de a se opri aproape zilnic pe la poșta, interesîndu-se dacă n-a sosit vreo scrisoare pe numele lui. Nu spunea niciodată de cine trebuia să vină respectiva scrisoare. Întreba și atât. Pînă la urmă, Lambriino Otonel a priceput că în sufletul profesorului de muzică exista o nădejde care va lăcări încă mult timp, toată viața lui, poate. Nu se înșelase. Anatol Omăt nădăduia deși îi lipsea orice temelie în acest sens, că fata pescarului avea să-și scrie cîteva rînduri, rugîndu-l s-o ție, sau, de ce nu, să-și spună că se va întoarce curînd.

— Domnule! îndrăzni dirigintele poștei într-o bună zi — dumneată aștepti o scrisoare despre care știu mai bine decît mine că nu va sosit niciodată. Otonel avea pentru a doua oară dreptate.

Cu toate acestea, Anatol Omăt continuă să intre ca și mai înainte dacă nu există vreo depesă pentru el.

— Uite ce e. I se adresează iarăși binevoitorul diriginte — dacă va sosit, va fi numele dumitale, eu personal am să-ți dau de știre.

Însă profesorul se opri și în zilele următoare la poșta. O făcu pentru că începuse să-i placă funcționarul care conducea oficiul. Lambriino Otonel descoperi cu izmirire asta, mai exact, spre sfîrșitul toamnei cînd Anatol Omăt, dintr-o buznă pe o vreme cumplită înaintea, spuse:

— Știu, n-a venit nici o scrisoare pentru mine.

— Atunci?

— Voiam doar să stau de vorbă cu dumneată. Să discutăm împreună despre singurătatea dirigintelui s-a înveselit brusc. I-a întins mina:

— Lambriino Otonel e numele meu.

— Prea bine, domnule Otonel. Ce-ar fi să mergem la o cafea.

— Așa a început prietenia lor. Anatol Omăt nu

s-a mai interesat din ziua aceea de scrisoare. Dar Otonel simțea că el nu-și pierduse speranța. În toți anii ce au urmat, licărul nădejzii a rămas nestins în sufletul lui. Chiar dacă nu-i vorbea altor despre asta, dirigintele poștei dobîndise deprinderea de a vedea în spatele veșeliei profesorului o neliniște rădăcoră, apăsătoare. Se gîndea, uneori, să plece pe furiș din oraș pentru a-și scrie el din locul unde ar fi ajuns cîteva rînduri, urmînd ca la întoarcere, tot el, ducîndu-i scrisoarea sosită întreg timp, să-și spună:

— În fine, am ceva pentru tine. Bucură-te, n-ai așteptat degeaba.

Ar fi însemnat să-și mintă. Era nedrept să facă așa ceva. Directorul școlii de muzică nu avea nevoie de o asemenea împăcare.

Chiar și acum, povestindu-i că-a trecut de dimineață pe la poșta, Lambriino Otonel se lăsa cuprins de o ușoară amărăciune. Adevărat, înainte de a porni spre terasă, schimbase cîteva cuvinte cu fostii săi subalterni de la oficiu. De ce îi vorbea însă lui despre asta? Stia doar că nu face decît să-și stîrmească. Ar fi putut, firește, să evite această discuție, mai cu seamă că ea nu răspătea prin nimic nerăbdarea ascunsă a profesorului. Lambriino Otonel se încăpătîna să-și amăgească nu dintr-o plăcere răutăcioasă, ci pentru că de-a lungul anilor avusese nenumărate prilejuri să constate că directorul școlii de muzică îi devenise necesar acest lucru. Omul ce părea să fi trăit pe fundul unei mări într-o viață anterioară accepta cu destulă mișchire prețul acesta cînd al dragostei lui față de ceilalți.

Domnișoara Milupa nu pricepu cînd plecase profesorul de la masă. Îl văzu apropiindu-se de ușă.

— Încotro? îi strigă.

— Trebuie să se pornescă vîntul, o lămurii Otonel, vrînd să-și iașă în întîmpinare.

— Pregătește-te, pepenoico, răzbatu în linștea după amiezii glasil lui Omăt: simt că astăzi se va sfîrși vara. Iar tu, poștaș bătrîn — continuă fostul director al școlii de muzică — nu da bir cu fugiții. Rămîi pe loc. În ceasurile următoare iarna va leși de sub stăpînirea ta.

Lambriino Otonel măsură cu ochii săi de peste trupul pătănos al profesorului, asemîndu-l din nou cu o paranteză care lunea de-a lungul drumului în dorința de a împiedica marea să se reverse în cîmpul de sălături.

În scurt timp, se stîrni vîntul. Domnișoara Milupa deslusi doar un vînt mîrunt, venit parca din josul pămîntului. Nici unul din straturile vîzduhului nu părea să se urmească din loc. Sau poate se mișcau încet și ea nu putea să-și dea seama.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

Soarele dogorea cu aceeași intensitate. Pe colina se clădiră dintr-o dată trîmbe uriașe de fum. Lambriino Otonel privi spre tufele din vale, crezînd c-o să se vadă acolo un foc nesătos alegînd spre cîmpie. Dar nu ardea niciăieri. Întotîndu-se, vîntul ridicase în aer praful de cretă, risipindu-l în țării. Anatol Omăt se opri la cîteva metri de apă. În ciuda virtușurilor care goneau cînd pe mare, cînd pe uscat, asemenea unor umbre rotioare, ziuă continua să fie luminoasă.

Dar asta nu mai dură mult, fiindcă vîzduhul prinse, în fine, să se clatine. Straturile lui, ca și cele ale lui.

niște mari leșezi de cremene ce se freacă una pe alta, scoaseră un vaier infundat, apoi, izbite de vîntul care se botărise parca să-și răzbuie neputința din celelalte zile, se învîlmăgîră, coborînd aproape de pămînt.

— O corabie! O corabie!

Domnișoara Milupa auzi prima voce. Nu era a profesorului. Altcineva striga. Un bărbat tînăr, poate chiar un băietandru. În clipele următoare aerul se limpeză un pic. Fosta elevă a profesorului de muzică îl zări atunci pe Anatol Omăt stînd de vorbă cu cineva în capîtul pîinii. Porni curioasă într-acolo.

— Auzi, pepenoico, o vești Omăt de departe, se apropie o corabie de țărîm.

— Din valuri s-a ridicat, da, îl auzi ea pe celălalt povestînd. Veneam cu barca spre mal. Decît, uitîndu-mă înapoi să văd cînd de apăsat călca vîntul, am zărit apa despicîndu-se. Imediat s-a ivit din adînc un catarg. Am văzut apoi umflîndu-se în jurul lui o pinză viorie. Nu după multă vreme a ieșit la suprafață și coca. E o corabie în toată regula. Nu seamănă, ce-î drept, cu nici unul din vasele pe care le-am întîlnit pînă acum.

Băiatul, căci un băiat era cel care vorbea, rostea cu o anume înfrigurare cuvintele.

— Vă jur că n-a apărut dinspre orizont. Din valuri s-a ridicat, repetă el. Vîntul poate o s-o aducă la țărîm.

Spunînd acestea, tînărul pescar aruncă o prăvărie temătoare spre mare, după care le întoarse spatele, zorînd cu vîrșă pe umăr în direcția orașului.

Lambriino Otonel cobori și el colina. Apărîu dintre tufe întrebînd:

— Ce e?

— Vine o corabie spre țărîm, îl înștiință cu nerăzîndă bucurie fostul director al școlii de muzică.

O corabie? Trăzni-te-ar, nici pe vreme de furtună nu-ți pierzi voioșia. Unde vezi tu corabie?

— Așteaptă să se ridice negura de pe ape. O aud apropiindu-se.

Căldura se domolise. Vîntul se repezea cu putere din larg, împingînd pe uscat bulgării de cretă. Fostul diriginte al poștei crezînd că la un moment dat că spre el vin aceștia. Se și văzu laud de unul din ei și rostogolindu-se pe rezechișoara prin iarba uscată a cîmpului. I se făcu frică și de vînt și de mare.

— E urzîu Anatol. Nu mergi? Întrebă el, fixînd mai departe cu privirea rotoagoale de piclă ce se alegeau neînecat pe ape.

— Du-te sănătos, șopti profesorul. În curînd se va lua vîntul. Vrează să văd cu ochii mei corabia ăia și pe domnișoara Milupa.

— Ei, domnule Omăt, îngăimă fata. Eu mă întorc pe terasă. S-a făcut frig. Am să vă pregătesc o cafea fierbinte.

— Groază idee. E foarte bine așa. Îți mulțumesc, pepenoico!

Bărbatul cu obraji albicioși stia că nu-l poate desprinde pe profesor de acolo. Ridică din umeri și, purtat parca de vînt, se îndepărtă de țărîm, urmat, la puțin timp, de Milupa. După un sfert de ceas.

Nu-l mai găsi pe fostul director al școlii de muzică aici. Văzduhul începuse, într-adevăr, să se lumineze.

— Unde sînteti, domnule profesor? strigă Milupa. Porni de-a lungul plajei să-și caute. Dar nu merse prea mult, pentru că, aruncîndu-și privirea spre mare, rămase uluită.

Împotrivindu-se vîntului, înainta pe apă o barcă pescărească ale cărei vele păreau a fi ceturile adunate în fișii subțiri deasupra ei.

Milupa o urmări o vreme, apoi n-o mai văzu. Așa atunci, de vîntul ce se întimplă, își descoperă gura hohotînd sălbatic:

— Domnule Omăt, întorčeți-vă, domnule Omăt! Vă rog întorčeți-vă!

Nu primii săi nici un răspuns. Lui Anatol Omăt îi se păru că-l strîngă cineva. Dar chiar în clipa aceea și apărî în față corabia.

— E adevărat, iată-o, mormură fericit profesorul.

Băiatul nu mintise. Corabia avea altă înfățișare decît vasele care treceau din cînd în cînd pe lângă apropierea țării. Era, în primul rînd, foarte frumoasă colorată. O lumină argintie îi îmbrăca bordajele, iar pinzele prinse de arbori cu parime verzi, parca împletite din iarbă, se desfasurau larg în bătaia vîntului, închipuînd peste apă o aliflă de apă, verticală și foarte semănă.

Anatol Omăt vălîngăie în jurul ei. Nu se simțea nici o mișcare pe corabie. Dinspre puntea teugii cobora pînă aproape de apă o scară îngustă. Urcă încet, nepăsîndu-i de strigătele care răzbarușu stîns din direcția țării. Fostul director al școlii de muzică sări încercînd să prindă pe punte. N-apuca să facă decît un pas. Înarmuri brusc, soptind năuc:

— Zoria!

Spre celălalt capăt al punții se legăna într-un balansor uriaș o fată ce părea lipsită de viață. Poate că doarme, își spuse Anatol Omăt. Nu cumva, se inspăimîntă el dintr-o dată, ea visează, și toate acestea fac parte din visul ei? Marea și corabia, departările și cerul. Domnișoara Milupa. El și viața mea.

— Gîndurile profesorului pomîră năvalnic spre anii tîneretii.

— Nu! lipă el, nu poate fi adevărat! Corabia există. Totul e aievea. Știam, întotdeauna am știut că Zoria se va întoarce. Da, bătrîne poștaș, am știut. Gata, nu mai am nevoie de scrisorile tale.

Se întimplă atunci ceva de neînțeles. Părul albastru al fetei din balansor începu să fosnească prefăcîndu-se într-o pulbere albă. În scurtă vreme, se petrecu la fel cu întregul chip al neînțeleșului. Apoi, în se mîncară și minile. Mărîndu-se de sus în jos, fata se risipi ca un bulgăre de cretă sub tălpile balansorului.

Anatol Omăt fugi îngrozit înapoi în barcă.

Vîntul, care se oprise între timp, începu iarăși să bată. Fostul director al școlii de muzică văzu în minutele următoare cum se stărnă în linștea lemnișia corăbiei, pe urmă veșele și odgoanele, transformîndu-se toate în pulbere.

Domnișoara Milupa pulbera aceasta o zări de pe mal. Răsărise luna și ea tocmai se înăpăstosea din oraș îmbrăcîndu-se în corul de alțădată. Le adusesse pe țărîm în speranța că Anatol Omăt se va lăsa chemat de cîntecul lor, revenind în felul acesta la mal. Dar lui i se părea că vin din altă parte cîntecul auzite.

Dinspre norul acela de pulbere albă, în urma căruia el vislea fericit, crezînd că alerga după propria-i viață. Curînd norul se risipi.

Dar profesorul nu se mai întoarse, deși fostele sale elevă cîntară pe țărîm mării pînă spre miezul nopții, cînd le goni acasă viscolul care se pornise din senin.

— Accident! În masa materiei, cîntărește cu rigoare farmaceutică fiecare efect al luminii și umbrei în suprafețe, al piilor și golurilor în spațiu. Nu întîmplător, glazurile cu care își acoperă formele, în game de alb și negru, oferă pînă la urmă, oferînd adesea un spectacol de sine stătător privitorului. În ciuda înclinației certe spre compoziția monumentală, spre construcții parietale ample scldite în solare revărsări de lumină. Rodica Goicea și-a organizat expoziția într-o manieră cicovală. Lucrările prezentate au o intimitate a lor, grație rafinării ritmării a detaliilor. Și cred că în această frumoasă și expresivă adunare de compoziții, atît de inspirat individualizate prin dispunerea în spațiu de expunere (dar nu în sensul, imediat și facil, cum s-ar crede, al decorativismului) artista a focalizat, deocîr, întîmplător, atenția privitorului — către o anumite lucrare. Este vorba de „Tora”, creație distinctivă ce anunță o direcție estetică majoră în evoluția artistei. Lucrarea are o densă plasticitate și faptul că evocă demnitatea tradițională a sculpturii nu a limitat cu nimic disponibilitățile artistei spre tratarea într-o cheie modernă a întregii construcții plastice, fără a trăda, însă, limbajul specific al ceramicii.

Un modelaj sigur, o viziune originală și expresivă fac din această tentativă artistică o operă tutelară a actualei etape a creației țerei ceramice. Cît puțin în măsura în care artista vrea să ne convingă de curata rostire a pămîntului său gînditor.

Cornel Antim

Nicolae Mares

Ergo sum

Convingindu-mă
Că cerul nu există
Strălucim am fost
De magma pămîntului
Care desenează marea
Inexistența.

Ultimul rol

Viața are pentru-un actor
Cele mai multe fețe. Și moartea la fel.

Valeriu Armeanu

Cinci poeme de dragoste

1
Ce iarnă a fost în anul acela,
turturi grei atimau la ferești
și ninsorile îngropase orașul.
Parcă din altă lume,
cădeau ninsori intruna,
ningea cu cai și pașuri
în-o corăbie de povești
și viscolea pe cheiuri,
cum nu se poate spune.
Munți de vrăji și de tămîie
lăsa vîntul la geom,
poate că erau și zine
ce prin corăbii rătăceau,
poate că erau aliauri
și erau și împărați
ce treceau cu sînii multe
și cu cai inaripăți.

2
Iar ast

POSTA REDACTIEI

LAURA MARA, Călărași: O poetă formată (cele cinci texte sînt elocvente), roșind cu o voce dulce și amară, monoton-melancolică, urmirea filiniei în timp; întoarsă spre sine, acru-tind, lucid, cu incertitudinile, aproape filnic, alunecarea adevărului prezentului în dubiul amintirii, succesiunea de chipuri (ale sinelui) depersonalizate în confuzia dintre „realitatea, sărmana” și „fugerele mici” ale iluminării. Interesantă imagistica, nararea stărilor prin descrierea amănunțită și precisă a unui peisaj care, fiind proiecția subiectivului în obiectiv, creează halucinant al unei percepții în același timp reale și iluzorii, ca în unele poeme ale lui Ted Hughes. Este autopsia, detașată și în același timp participativă, a unei dezbateri — a părții trecătoare, văzute și fixate de calalță, supratemporală și atentă, aparținind creatorului — printre o tehnică modernă și conștientă.

SLAVENCA PETROVICI, Timișoara: O „pic-toriță îndrăgostită de natură”, care încearcă să găsească în poezie „alte culori, neștiute de nimeni, nemăvăzute de alții înaintea mea”. Și în poezie, ca și în pictură, între viziunea lăuntrică și aceea obiectivă prin creație se intervine material (în cazul acesta cuvintele) și tehnică; este posibil, deci, să nu reușești să-ți faci pe alții să vadă ceea ce credeți a fi „văzută” dv. În plus, în afirmația dv. este o mică, totuși, confuzie, pentru că nu asemănarea cu pictura o căutăți în poezie, ci exact ceea ce le deosebește: mișcarea, procesualitatea, ciocnirea de imaginar a imaginarii pentru a-1 face să reverbereze poetic în gânduri și stări. Reușiți, de aceea, nu în tablouri lungi, care nu sînt la dv. decît o succesiune de momente statice, ci în formulările scurte, pregnante, directe („Mă-noroc spre tine / probabil iubirea noastră a trăit / cu mult înaintea adevărului”), care n-au nici o legătură cu pictura. Textele confesive, lacrimoase („Tăcere, Dorința s.a.) nu au valoare; ar trebui să doborîți să vă îmbogățiți instrucția forajului, oferind numeroase posibilități, precum și frecvența unui ceneacu, pentru că, deși nu aveți „pretenția de a deveni poeză”, faptul că totuși scrieți și că vă adresați nouă, vă obligă.

SORANA DIMA, Lugoj: Un caz curios, poate că în egală măsură trist și amuzant, de disimulare. Pentru că sub acest nume feminin se ascunde un tânăr, după cum o dovedesc rîndurile ce urmează: „Femeile pe care le-am sculptat cu ochii / nicicînd n-o (n-er) / n-am să mă facă albastru”, sau „Femeile intr-o sculptură albăstră / și ai așezat-o în miezul pămîntului”, sau „Străluceai-tristă, cu o lacrimă fără relief. / Cu poporul de pitici agățați de fuste /

E puțin, e devreme și frig, doar atât

temător și miros, obrazul lunii pîndeste zorile încă bolnave răsăcind prin pătură dărîmată sub ceață; dincolo de ele, păsări cu țipete-nalte vor înneghi cenusii cîmpiei cuprinse de ape, nervos, plopii își va infige rădăcinile tremurînd și troznînd, iar vîntul va deschide cărări ascuțite printre măloase uscîndu-ne pașii blind subîrii înșirați în noaptea din care-a rămas doar o urmă; e puțin, Ielule vîntul pe ape, e puțin, înnoște plopii scrisînd — îndepărtat le răspunde umed ecoul: — „...în... (în de-acum dimineața verzele plînge rece și mult; de-acum, orice s-ar vrea, nu-i decît o cecăală amoră murdîrînd peisajul e puțin, e devreme și frig, doar atât.

nu va mai fi EA a ei” etc. Trist — pentru că se întîlnesc și formulări din acestea: „Iar tu străștii viața unei insecte / cu doi ochi în mină vîlînd loama” sau „Va rog, nu privesc! / Mîinii mele bolnave dăruiesc / de omorîri uitate”, consemnări maladice și care dovedesc că nu idealitatea este aceea ce vă munciește. Amuzant, într-un fel — pentru că, inhibat și dominat de imaginația ei („În splendoarea ei, cîmăși de fum / modelînd un chip pe zăpadă... / păcat, venisem să te acopăr cu mantia uitării”, surzînd „cître nimeni și nimic” din cauza unei grave decepții erotice („Mîini diafane, cu degete străvezii, de fum albastru / mîngîiau o rochie de lenjerie și filrte” etc.), avînd obsesia oetelor de mamă („Prețelii o-nchisă-n gînd... / O armată de conspiratori tenebroși... / „Atențiile lor, cu scadențe bine calculate” etc.), de care adorarea nu pare a-1 fi foarte fîcî, — autorul nostru, în „poezia” efeminată, cu „Obraji străbătîți de torențe de lacrimi”, Clămărea rămasă ca un urlet de cîine, în crîz de lună. Gînduri răspîndite pe imense mîsoase de vise”, înjînd după „o dragoste adevărată, definitivă...”, — constrînsu-le, în cele din urmă, un amplu și magnific portret al lui „Faldă subîrii de ceață / filrte despart orășii... / „Sufletul tău doarme lesinat pe brațele somnului. / Ca-ntr-un film de amatori / trupul tău se sîtuca gol și alb de pîcîșeală... / „Ochi tăi, mîrțiți de voluptatea curiozității / privesc o mîncă de mîncă / abasări de dezmărare... / „Trupul tău se-nocîșește nepercepînd și grațios / ca un săl de mătase suplă, căzută în trecere, / declamă propoziții înduiri în oglindă” etc.), ceea ce, într-o perfectă răsăturare de situații, ne trimite la obsesia idoliștrică a demoiș depășitei poezii: „feminine”. Căruia e simpatetic pentru deviațiile (mutațiile) psihologice. Cit despre defecte — sint prea multe pentru a le mai însira (înepînd cu ortografia); cum

Doar amintirea

ca un ogar undolind peste ierburî inalte (fusă întințecă pe-un gri lăptos), timpul — în căutarea prăzii rămîie de-un glonte venit de nicîndu, moarte amușină, răcoaleste, suflă strîvînd musuroaie și frunze uscate vîietii mici spulberate-ntr-o ploaie de stele — praf strînit și-acă un salt: pașarea cu aripa fîntă, mereu pe aproape, singe-negriind pe tulpii, fosele surde, culori mîncinoase părelnice sunete din spaie-1 împing mai departe, tot mai departe; în urma lor — decenii arcuri prelungi, doar amintirea.

LAURA MARA

unele secvențe au însă o reală tensiune, mai urînd. **INDIRA SPĂTARE, Iași:** Sore deosebire de precedența, dată o poezie nu adevărată, „virilă” (dar de-ar fi, orse carul să revizum temenul, ori să recunșim la ei, ca fiind un criteriu depăși: ?) — tăioasă, spartană, jemanfistă. Cî-tăm în întregime Alb: „Forc prin măduva nopții / soru în odă / ca și cum de asta depinde / sufletul scripșii lor / Și-ni stîna de care le izbeș: / păpăna de negru, / Forșorul oșelor tale / Păpă la rădăcina salciei. / Ce lung serpentinele / În juru-mi: Cînd ploaie de șapte ori / norovul descează figuri scătuite / E de șapte și sînt la țes / Și m-ai cuprîns în vîrșă și booră / Ca și cum de asta / ar tine seama / alternarea tău cu noaptea” (3), — text în care opoziția masculin-feminin în varianta sentimentală de origine romantică (provincială), pentru că doar amintirea; și recentă, neavînd nici două seose fi este disolvată într-un astral cosmic și ei mîior în comparație cu indiferența perspectivei cosmice. Un text delicat este **MĂLĂSA**, pe care l-am print cu respect chiar și Florina Iaru: „Mătasa e încă frumoasă / Și-adeșea mă pîmb cu ea / Zăbovesc, des și sfîoșă / Și cînd cîte ceva / Mătasa e verde și răcoasă / Tînetă se îndreaptă spre ea, / Fac baloane de gumă / Și-i cuprînc: cece / Mătasa deseori mă lasă singură / Cu o carte și-un cărbune-n mîna. / Ea usă că are pălărie de paie ce-i zboară / Gîncește cu prîmă șiocșor / spre batutul cu brîții, și bîne țara / Mătasa mea e fîră — nîme de ză / dar ce-am spus eu / F. Iaru, chiar și Urmuz ori vreun com din Tecuș, pentru a nu mai vorbi de George Stăncu. Excelență o semnificativă în-avem însă spațiu, o amintim pentru mai mult, și-și dăuse seama că date personale și, poezie, sub un alt nume.

Gabriela Negreanu

BRIGADIERII

Urmare din pag. 1

depășeau înălțimea noastră, a celor ce mărșălu-i-am, ca niște transatlantice, prin rada izajului. Asta trebuia să facem noi: să smulgem papura și stuful și celelalte ierburî încapătinate și să le cărăm pe diguri. Sîmpul era singurul vestiment, mîna singura umeală. Și smulgeam... și cărăm... și mai ridicam din cînd în cînd cite un picior din apa ploioasă, ca să desprîndem cite o lipitoare avidă de a ne face cunosțîntă. După ce trecea crucea amiezii plecam și noi spre casă; mincam bine și ne odîineam în niște magazi care miroseau a lucerna și greieri. Serile înviam, cîntam și dansam pînă tîrziu, pe o farfurie de beton, sub un bec puternic, izonoitor de tințari. Un pas alături, în umbra vegetației era un act eroic, la care nu se încumetau mulți. Venea pînă la noi răsufarea bolovănoasă a lăomției, nu devenit parte integrantă din identitatea noastră. Aveam o colegă, Rula, care ne cînta, în limba lui Zorba Grecul, melodii dintr-un film la modă, „Fata în negru”, fîră să bănuim că peste cîteva zile tocmăi ea era destinată „să astîmpere” furia rîului. Anul următor, vigilanți, tinerii noștri asistîți între care Ion Rotaru, Ion Diaconescu, azi distinși profesori universitari — au hotărît ca înscrierea pentru munca patriotică de la Mărculești să se facă numai pe bază de cerere scrisă, personală. Fusesem în prima ediție cu puțin peste o sută; eram acum două sute.

Eh, acești brigadieri superbi!...

Virsta înaltă și dreaptă a pestinsei tineretii a muncii pentru țară a doborînd — în timpul de după Congresul al IX-lea al partidului „frumuseți și preturi noi”. În deplin consens cu teme-

a istoriei României. Vor trece anii, la rîndul lor tinerii brigadieri de azi vor fi muncitori fruntași, ingineri, profesori, doctori, poezi, oameni de nădejde ai timpului viitor, dar nici unul dintre ei nu va uita că tîneretea lor a purtat, înainte de orice, uniforma de brigadier. Fie că vor sta rostindu-se la adresa lor sau vor rosti, la rîndu-le, nostalgicele cuvînte: „Ah, acești brigadieri superbi!” — ei vor înțelege această rostire ca pe un liant între generații, așa cum ecusonul de brigadier rămîne înaltul însemn al muncii pentru țară, al dragostei de țară.

CONFABULE

Și — într-adevăr cînd aude că se moie aude cînd curate și tîndre cuvîntele din apropierea inimii nici nu mai sunt cînd în viața mea — mă simțeam ca o fost și doar ca asta și ce va mai fi vreun să știu dacă sunt asemenea unui ochi pe aripa unui fluture.

Julian Neacșu

REMEMORĂRI Risipire

Sînt acasă și stau pe un butuc de lemn sub vîntul bătrîn. Mama îmi explică de ce n-a făcut fructe anul acesta: L-a prins un ger subire de primăvară și ei era alb ca o mireasă...
Audi din cîmîtură de peste drum o mîerlă cîntînd neuvincios de vesel. Pe crucele albite de ploii dormitează cîmîre negre. Nebunul satului trezește din somn cînd se întoarce în reședința sa de vară alături de morții uitați. El e singurul viu și focușie în cripta unui baron mort în 1900 și ceva. Nebunul satului țese dimineața din pămînt smîrcîndu-se. Își scutură lena în aerul limpede, scupă în iarba verde și grasă, se spală la igherăle fîntîii gol pînă la briu și trecînd printre curi saluță cordial:
— Bună dimineața, Teofil!
— Bună dimineața, Filoftea!
— Hai noroc, Ieronime!

Își știe pe toți după crucele lor scîrbitate de vînt, după florice ce se prelungeau din nasale lor. Îi saluță conștincioș ridicîndu-și pălăria. O pălărie imaginară, bînețele, fiindcă el a purtat întotdeauna o căciulă de ieșure prîmîită de la rudele unui moort pe care l-a vechșat toată noaptea. Nu se miră că nu-i răspunde nimeni fiindcă unui nebur nu i se răspunde niciodată nestînd dacă se prefăce sau nu.
Iar el nu e chiar atît de nebur să nu precîpă că morții au uitat să vorbească pentru totdeauna...
În cîmîtură bătrîn cîntă neuvincios de vesel o mîerlă nevăzută. Nebunul satului o imită că-tînd-o prin iarba înaltă.
Acum îl vîd cum se apropie de gard, sovîitor se apropie, ca un copil. Tîne ceva ascuns la spate și i chipul său e senin și ochii plini de lumina amurgului.
Se oarește în fața porții zîmbînd năuc și mama îl vede și-l întreabă ce vrea. „Nimic, zice el, nimic nu vreau. Am venit să văd cit de bucoasă e inima ta Ecaterina...”
Stau acasă, pe un butuc de lemn sub vîntul bătrîn și simt cum mă curînde o mîerlășă ciudată, o stare lichidă, un fel de somn înțers și mama se uită la mine și zice cu glasul subțire de copil: „Vai, Mircea meu, tot frumos și tînar ai rămas...”
În grădina lăță cit o batistă, mărurul își face de cap și înmîerșează aerul aerul.
Sînt acasă și n-am nici o vîrșă și deodată simt cum mă înalț ușor ca un fluture în aerul serii fîșînd mătăsos...

Mircea Micu

DEBUT

dragoș-bogdan iuga

Ochii mei în fața zborului ei ușor două clepsidre sînt pe vînt.

Adom. Bunica îmi înflorește visul.

Pe zidul copilăriei

Diși-mi aleargă pe zidul copilăriei, fațete de sticlă buza-mi dilată; / unul cu altul comparăm ochii și petale ne plîng la picioare.

Cuburile se rotunjesc în tipătul mamelor;

aruncăm ochii din iarbă în frunze — apa formelor inverzește cerul; / singur adorm la sinul unei raze.

Bucurie

Venim din umbră-n ritual / Ne presărăm pe drumuri vamă și după-o obicei banal / mai nimeni nu ne bagă-n seamă.

Finul de iarbă fierbe-n vad, / Recită din porunci neserise / Mișcarea soarelui în prag, / Fereastră zilei, pare-mi-se.

În palma mea visează albă / Lumina în stătu de jad / O, bucurie, crudă saibă, / Încerc din tine să nu cad.

Bunica

Ca o jucărie veselă / bunica / ogînda copilăriei mele / pină azi.

Astăzi nuscacul din spete / mă anunță urcînd munții.

Prîncep goana nisipului prin trupul bunicii.

POEȚI ȘI CENAȘURI cornelia costin

Îmi era dor de tine...

Îmi era dor de tine și m-am născut / ca să-ți aud mormurul izvoarelor / și doinele frunzelor / și să cînt odată cu ele...

Îmi era dor de tine și am venit pe lume plîngînd... / de bucuria întîlnirii / sau de teamă / că-ți voi înșela așteptările...!

Îmi era dor de tine și-ți-am străbătut istoria din scoarță-n scoarță, / urmînd cărările udate / de singele și sudoarea străbunilor, / de singele și sudoarea părinților...

Îmi era dor de tine și brațele mele și mîntea mea / și le-am închinat dintîndeuna / și pentru totdeauna / ca să cînte, să se bucură împreună cu tine, / să mîngie, să viseze împreună cu tine, / PATRIE!

Dor

Să îmi în stăpînire / Rotundul nemuririi...

Să simți că împlinire / Sînt gîndurile tale... / Cînd împlia ta se zboia / A zbor și căutare, / Să uitî nemărginirea / Pe care-o porți cu tine... / Să plîngi cînd îți-este bine, / Rîzînd cînd îți-este dor / Și să-1 alungi / Pe cel care vrea să-ți-l aline... / Mi-e dor, mi-e dor, mi-e dor...

FESTIVALUL NAȚIONAL DE POEZIE „GEORGE COȘBUC”

Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Bistrița-Năsăud, Comitetul Județean U.T.C., Consiliul Județean al sindicatelor, Centrul județean „Cîntarea României”, Centrul de Literatură Bistrița, Casa de cultură a sindicatelor, Cenașul literar „George Coșbuc” în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din R.S. România, reviste literare, organizează ediția a V-a a „Zilelor George Coșbuc”, care vor cuprinde: Festivalul național de poezie „George Coșbuc” și colocolul „Permanențele operei coșbuciene”.
Deschis tuturor creatorilor care nu sînt membri ai Uniunii Scriitorilor, nu au volume tipărite, Festivalul urmărește promovarea unor creații care să ogîndească angajarea tînrului scriitor în actualitate, apartenența sa la istoria, ethosul, limba, tradițiile de cultură și civiliza-

ție ale poporului nostru, ale culturii și civilizației universale.
Lucrările — care nu au fost prezentate în alte concursuri și nu au fost publicate în presa literară, însoțite obligatoriu de o fișă a autorului și semnate cu numele — în număr de 10, dactilografiate în 3 exemplare (atît poeziile cit și fișă biografică), vor fi trimise pînă la data de 5 septembrie 1988, data poștei, pe adresa: Casa de cultură a sindicatelor Bistrița, Strada Al. Odobescu nr. 3, cod 4400, telefon 990/24319.
Manifestările prîmîite de finalizarea concursului se vor desfășura în perioada 15-17 septembrie 1988, și vor consta dintr-o suită de acțiuni culturale-artistice, sezoanelor literare, recitaluri de muzică și poezie, mese rotunde și debateri, prezentarea unor noi apariții editoriale, întîlniri cu oamenii muncii de pe platforme industriale, vizite la casele memoriale din județ, la care alături de scriitori și oameni de cultură și artă din țară și din județ, vor fi invitați și concurenții ale căror lucrări au fost propuse pentru premiere.

Mihail Ioan: „Peisaj”

rarele obiective de dezvoltare economică-socială a patriei, cu locul și rolul ce revin astăzi tineretii generații, tineretului l-a fost încredințată realizarea unor construcții deosebită importantă. Salba santerelor naționale, județene și locale de muncă patriotică, numărul tot mai mare de tineri care poartă cu mîndrie ecusonul de brigadier sînt dovezi elocvente. Așa cum participarea tineretului la realizarea marșurilor cititorilor între care Transfăgărășanul, Canalul Dunăre — Marea Neagră, Metroul — este prin ea însăși o dovadă grăitoare a modului în care tinerii înțeleg și-și exercite marile răspunderi politice și civile, tot așa, fiecare din obiectivele unde muncesc și se formează brigadierii zilelor noastre va reprezenta o semnătură de onoare în marea carte

CUMPĂNĂ

S-a prins în valuri

Era noapte și tu încă nu leșieși din mare cînd ț-am spus: s-a prins în valuri pîrul tău, femeie, și nimeni de acolo nu te mai poate smulge dar să nu-ți fie frică, eu voi rămîne răbdător lîngă țam, să știu cînd ț-o fi de ajuns legănatul, mării să mă rog să-ți mai dea drumul și parcă vîd de pe acum și mă bucur vîzînd cum nimeni de la țam nu mă mai poate smulge.

George Alboiu

Luis Buñuel

ULTIMUL MEU SUSPIN

OAMENII UNEI GENERAȚII

de la Serna, căci cîțiva ani mai tîrziu am fost pe punctul de a începe cu ei cariera mea de cineast.

În anii pe care eu l-am petrecut la Cămin, Gómez de la Serna era considerat drept o mare personalitate, poate figura cea mai faimoasă a literelor spaniole. Era autor a numeroase opere și scria în toate revistele. Fiind invitat de un grup de intelectuali francezi, se prezintă într-o zi la un circ din Paris, același în care se manifesta și trupa Fratellini. Ramón, înălțat pe un elefant, trebuia să prezînte cîteva imagini în proză cu caracter personal și foarte surprinzătoare, referîndu-se la vreun aspect al realității. Abia pronunțase prima frază că publicul izbucnise în hohote de rîs. Ramón rămase surprins de succes. De fapt el nu-și dăduse seama că elefantul își făcuse necesitățile în mijlocul pistei.
În fiecare sîmbătă, de la ora nouă seara pînă la una noaptea, Gómez de la Serna își ținea seșinele în ceneacuul său de la „Café Pombó” de al pași de Puerta del Sol. Eu nu lipseam de la nici una din reuniunile acestea, unde întîlneam pe majoritatea dintre prietenii mei, precum și alții. Din cînd în cînd era prezent și Jorge Luis Borges.
Sora lui Borges se căsătorise cu Guillermo de Torre, poet și, mai ales, critic, care cunoștea

foarte bine avangarda franceză și care a fost unul din membrii cei mai importanți al „ultraismului” spaniol. Era un admirator al lui Marinetti și era de părere că o locomotivă poate fi mai frumoasă decît un tablou de Velázquez, pentru care motiv nu trebuia să ne mire ce a scris:

Eu vreau drept iubită / Elicea mîndră a unui hidroavion...

Cafenelele literare cele mai importante din Madrid erau „Café Gijón”, care mai există încă, „Oranja del Henar”, „Café Castilla”, „Fornos”, „Kitt”, „Café de la Montaña”, unde fusesse nevoie să fie schimbate măsuțele, deoarece deservitorii le minșiseră peste măsură (eu eram prezent aici după-amiezele, după lecții, pentru a continua să studiez), și „Café Pombó”, unde în fiecare sîmbătă seara își ținea discursurile Gómez de la Serna. Întream în cafenea, ne salutăm, luam loc pe scaune, cerem de băut, aproape întotdeauna, multă cafea și apă (ospătării nu încetau să aducă apă) și începea o discuție fără vreun tel oarecare, comentariu literar despre ultimele publicații, despre ultimele lecturi, știri politice. Ne împrumutam cărți și reviste străine. Criticam pe cei absenți. Uneori, vreun autor ci-

tea cu glas puternic o poezie sau un articol, iar Ramón își dădea părerea, întotdeauna luată în seamă și în anumite cazuri, discutată. Timpul zbura. Noaptea, la părăsirea cafenelei, continuam să discutăm, în timp ce hoinăream pe străzi.

Neurologul Santiago Ramón y Cajal, (Premiul Nobel), unul din savanții cei mai mari ai epocii sale, era prezent în fiecare seară la „Café del Prado” și lua loc singur la o masă din fund. La aceeași cafenea, la puține momente distanță, se reunea un club de poeți ultraști, din care făceau și eu parte.

Un prieten al nostru, gazetarul și scriitorul Araquistain (pe care mai tîrziu în timpul războiului civil, îl voi întîlni ca ambasador la Paris), s-a întîlnit din întîmplare pe stradă cu un oarecare José María Carretero, romancier de cea mai joasă categorie, un urias de doi metri, care își iscălea lucrările cu pseudonimul El Caballero Audaz (Cavalierul îndrăzneț). Carretero îl prinse pe Araquistain de reverele haine, înșulîndu-și și acuzîndu-l că a scris un articol nefavorabil despre el (de altfel pe bună dreptate). Araquistain îi răspunde trăgîndu-i o palmă; trecătorii au fost nevoiți să intervină pentru a-i despartă.

Incidental a făcut destul de mult zgomot în lumea literară. Noi am hotărît să dăm un banchet în onoarea lui Araquistain și să stringem semnături în sprijinul lui. Prietenii mei ultraști ștînd că eu îl cunosc pe Cajal de la Muzeul de Istorie Naturală, unde îl pregăteam plăci pentru microscop la secțiunea de Entomologie, mi-au cerut să-i solicit semnătura, care ar fi fost cea mai prestigioasă dintre toate.

Așa am și făcut. Însă Cajal, acum bătrîn, a refuzat să semneze, scuzîndu-se că ziarul ABC, la care colabora deobicei El Caballero Audaz, trebuia să publice propoziile sale Memorii și se temea că, dacă semna, periodical ar fi putut renunța la contract.

Eu, de asemenea, pentru rațiuni diferite, refuză întotdeauna să semnez petițiile ce îmi sînt prezentate. Foile cu semnături nu servesc decît pentru a liniști conștiința. Știu că atitudinea mea este discutabilă. De aceea, dacă mi se întîmplă ceva, dacă sînt băgat la închisoare, de exemplu, sau dispar, rog ca nimeni să nu semneze pentru mine.

În românește de Esdra Alhasid

